

OULAISTEN KAUPUNGIN HALLINTOSÄÄNTÖ 1.8.2021

212/0.05/2021

KHALL § 265

Hallintosäätö on kunnan hallinnon ja toiminnan keskeinen ohjausväline. Jokaisessa kunnassa ja kuntayhtymässä on oltava hallintosäätö, jonka sisällön määrittelee kuntalain 90 §. Hallintosäätö on ainoa pakollinen johtosäätö kunnassa. Kuntalaissa lähdetään siitä, että kaikki ennen kuntalain vuosina 2015 ja 2017 tehtyjä muutoksia voimassa olleet toimielinکوhtaiset johtosäännöt kootaan yhteen säätöön, jolloin ei tarvita muita johtosääntöjä. Kuntalain 90 §:n 1 momentin mukaan hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset ainakin 1) hallinnon ja toiminnan järjestämiseen liittyvistä asioista, 2) päätöksenteko- ja hallintomenettelyyn liittyvistä asioista sekä 3) valtuuston toimintaan liittyvistä asioista. Kunkin edellä olevan kohdan jälkeen on kuntalaissa luettelo ko. kohtaan kuuluvista asioista.

Hallintosäännössä määrätään kunnan eri viranomaisten toimivallan jaosta ja tehtävistä. Valtuusto käyttää kunnan ylintä päätösvaltaa. Kunnan päätösvalalla tarkoitetaan kunnan hoidettavaksi lain mukaan tai muuten kuuluvia asioita, joissa kunta voi tehdä tai joissa sen edellytetään tekevän päätöksiä.

Valtuusto tekee toimivallan siirtoa koskevat päätökset aina hallintosäännöllä. Toimivaltaa ei voida siirtää erillisellä valtuuston päätöksellä. Päättyessään hallintosäännöstä valtuusto samalla määrittelee oman asemansa kunnan päätösvalan käyttäjänä, päättää toimielinten ja viranhaltijoiden välisestä työnjaosta ja ratkaisee, annetaanko kunnan viranomaiselle valta omalla päätöksellään siirtää toimivaltaansa edelleen.

Kunnan hallinnossa on noudatettava hallintosäännön määräyksiä. Jos esimerkiksi hallintosäännöllä määrätyistä toimivaltarajoista poiketaan, päätöksen tehnyt viranomainen ylittää toimivaltansa. Hallintosäätö sitoo myös valtuustoa; se ei voi poiketa hallintosäännöstä muuten kuin sitä muuttamalla. Valtuusto ei voi esimerkiksi ottaa ratkaistavakseen asiaa, jossa toimivalta on hallintosäännöllä siirretty kunnanhallitukselle.

Suomen Kuntaliitto on vuonna 2020 laatinut päivitetyn hallintosääntömallin, jonka pohjalta Oulaisten kaupungin uusi hallintosäätö on laadittu. Hallintosääntömallin määräykset on jaettu viiteen osaan ja 17 lukuun, joiden pykälänumerointi on juokseva.

Oulaisten kaupungin ensimmäinen hallintosäätö on tullut voimaan 1.6.2017 ja uusi hallintosäätö on tehty voimassa olevan pohjalle. Uuden hallintosäännön on tarkoitus tulla voimaan 1.8.2021 uuden valtuustokauden alkaessa.

Keskeisimpiä asioita hallintosäännössä on toimielinorganisaation järjestäminen. Uudessa hallintosäännössä Oulaisten kaupungin toimielinorganisaatiota muutettaisiin nykyisestä siten, että elinvoimalautakunta lakkautettaisiin ja tilalle tulisi kaupunginhallituksen alainen elinvoima- ja työllisyysjaosto, jossa olisi 3 jäsentä. Esittelijänä elinvoima- ja työllisyysjaostossa olisi elinkeino- ja kehitysjohtaja ja varalla kaupunginjohtaja. Elinvoima- ja työllisyysjaoston ratkaisuvalltaan on otettu asioita sekä elinvoimalautakunnan että henkilöstöjaoston ratkaisuvalltaan tällä hetkellä kuuluvia asioita. Muutoksen taustalla ovat mm. yksityistieasioiden siirtyminen kuluvaan vaalikauden aikana pois elinvoimalautakunnalta sekä työllisyysasioiden hoidon siirtyminen kuntien vastuulle seuraavan valtuustokauden aikana. Tämä korostaa kuntien vastuuta työllisyyden hoidossa ja työllisyysasiat kuuluvat jatkossa nykyistä selkeämmin kaupunginhallituksen vastuulle.

Toimielinorganisaation osalta lisäksi valvonta- ja lupalautakunnan koko muuttuisi 9 jäsenestä 7 jäseneksi. Uuden säännön mukaan vähintään 1/3 lautakuntien jäsenistä ja varajäsenistä tulisi olla kaupunginvaltuuston jäseniä ja varajäseniä. Nykyisessä säännössä määrä on vähintään puolet, mikä on jossain määrin vaikeuttanut lautakuntien jäsenten valintaa erityisesti niiden valtuustoryhmien kohdalla, joista tasa-arvolain edellyttämät kiintiöt on ollut vaikea täyttää.

Uutena asioina osaksi hallintosäätöä on otettu johtavan lääkärin ratkaisuvallalla sillä perusteella, että johtavan lääkärin valitsee kaupunginhallitus, normaalista toimivallasta poikkeaminen (5a luku), jonka huomioiminen tuli merkittäväksi osaksi kuntien toimintaa koronapandemian aikana, sekä valtuuston päätettäväksi kuuluvat luottamushenkilöiden taloudellisten etuuksien perusteet, joka on tähän asti ollut omana sääntönään (V OSA 17 luku).

Lukua 6 toimivalta henkilöstöasioissa muutettaisiin siten, että vakituisten virkojen/toimien haettavaksi julistamiseen/täyttämiseen tulisi jatkossa hakea lupa vain henkilöstöjaostolta. Nykyisin täyttöluvat haetaan henkilöstöjaoston kautta kaupunginhallitukselta. Nykyinen käytäntö on osoittautunut hankalaksi prosessin keston vuoksi. Myös harkinnanvaraisten virka- ja toimivapaiden myöntämisen periaatteita on muutettu työntekijöitä kohtaan huojentavasti.

Uuteen hallintosäätöön on tehty lisäksi teknisiä ja sisällöllisiä muutoksia mm. lautakuntien ja johtavien viranhaltijoiden ratkaisuvalltaan siltä osin, kun toimintakin on muuttunut.

Hallintosäätöluonnos on oheismateriaalina. Hallintosäätöluonnos on syntynyt valtuustoseminaarissa, kaupunginhallituksessa sekä johtoryhmässä käytyjen keskustelujen pohjalta. Johtoryhmä on valmistellut säätöluonnosta käytännössä koko kevään ajan useissa johtoryhmän kokouksissa sekä erikseen tätä säätöä koskevissa kokouksissa.

Kaupunginjohtaja: Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy Oulaisten kaupungin hallintosäännön oheismateriaalin mukaisena. Hallintosäätö tulee voimaan 1.8.2021 ja sen mukaisesti kaupunginvaltuusto

järjestää kaupungin luottamushenkilötoimielimet valtuustokaudelle 2021-2025.

Kaupunginhallitus: Keskustelun päätyttyä kaupunginjohtaja teki seuraavan muutetun päätösesityksen: Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että valtuusto hyväksyy Oulaisten kaupungin hallintosäännön oheismateriaalin mukaisena seuraavilla muutoksilla:

- 1) Muutetaan luottamushenkilöiden palkkioiden ja vuosipalkkioiden maksu kuukausittaiseksi neljännesvuosittaisen sijaan (168 §)
- 2) Poistetaan 170 §:stä teksti "Jos kaupunki vastaa koti- tai ulkomaanmatkan matka- ja ylläpitokustannuksista, päivärahoja tai ansiomenetyksiä ei korvata."

Hallintosääntö tulee voimaan 1.8.2021 ja sen mukaisesti kaupunginvaltuusto järjestää kaupungin luottamushenkilötoimielimet valtuustokaudelle 2021-2025.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan muutetun päätösesityksen.